УДК 351.86

О. Ф. Сальнікова,
к. т. н., с. н. с., начальник науково-дослідної лабораторії,
Центральний науково-дослідний інститут озброєння
та військової техніки Збройних Сил України, м. Київ

МОЖЛИВОСТІ ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ОЗБРОЄННЯМ ТА ВІЙСЬКОВОЮ ТЕХНІКОЮ

O. Salnikova,
candidate of engineering sciences, senior researcher, chief of research laboratory of the Central research institute of armament and military technique of Armed Forces of Ukraine, Kyiv

POSSIBILITIES OF MILITARY-INDUSTRIAL COMPLEX IN RELATION TO PROVIDING OF ARMED FORCES OF UKRAINE BY AN ARMAMENT AND MILITARY TECHNIQUE

У даній статті автор проводить аналіз можливостей оборонно-промислового комплексу щодо забезпечення Збройних Сил України озброєнням та військової технікою. Хаотичне проведення конверсії та диверсифікації оборонного сектору економіки, його державна підтримка за залишковим принципом призвели до того, що вітчизняний оборонно-промисловий комплекс опинився у кризовому стані, а, як відомо, він є основою основ забезпечення обороноздатності держави. Від спроможностей підприємств промисловості України, її наукових установ та закладів залежать ті чи інші рішення, які приймаються щодо розробки нових або модернізації існуючих зразків (систем) озброєння та військової техніки. Для України підвищення ефективності діяльності оборонно-промисловим комплексом є стратегічно важливим завданням. Тому актуальним та нагальним питанням з метою підвищення ефективності використання науково-технічного і виробничого потенціалу оборонно-промислового комплексу є внесення змін до Закону України "Про особливості управління державною власністю в оборонно-промисловому комплексі".

In this article an author conducts the analysis of possibilities of military-industrial complex in relation to providing of Armed Forces of Ukraine by an armament and military technique. Chaotic realization of conversion and diversifications defensive to the sector of economy, its state support on an aftertaste resulted in a volume, that the military-industrial complex found oneself in the crisis state, but as it is known it is basis of bases of providing of defensive capacity of the state. From possibilities of enterprises of industry of Ukraine, its scientific establishments and establishments those or other decisions that is accepted in relation to development of new or modernization of existent standards (systems) of armament and military technique depend. For Ukraine of increase of efficiency of activity of military-industrial complex is strategically to the important tasks. Therefore a pressing and urgent question with the aim of increase of efficiency of the use of scientific and technical and productive potential of military-industrial complex is making alteration in Law of Ukraine "On the features of state property management in a military-industrial complex".

Ключові слова: оборонно-промисловий комплекс, озброєння та військова техніка, підприємства, потужності, обороноздатність.

Key words: military-industrial complex, armament and military technique, enterprises, powers, defensive capacity.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ АБО ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Хаотичне проведення конверсії та диверсифікації оборонного сектору економіки, його державна підтримка за залишковим принципом призвели до того, що вітчизняний оборонно-промисловий комплекс опинився у кризовому стані, а, як відомо, він є основою основ забезпечення обороноздатності держави. Тому є нагальна необхідність щодо впровадження першочергових заходів, які потребують невідкладного впровадження на вищому державному рівні щодо підсилення обороноздатності, забезпечення Збройних Сил України озброє-

нням та військовою технікою. З метою вищевикладеного автор робить спробу проаналізувати зміни, що відбулись в оборонно-промисловому комплексі протягом 2014 року. У зв'язку з цим питання, пов'язані з рівнем витрат на оборону, їх розподілом, достатністю або недостатністю асигнувань по тій або іншій статті бюджету стають життєво важливими при ухваленні військово-економічних рішень найвищими органами влади країни. Від їх оптимального рішення залежить, з одного боку, стан економіки країни, і, з іншого боку, — її безпека. Створення ефективної системи забезпечення національної безпеки України, модернізація її військово-технічної політики у відповідності з вимогами часу є складовою частиною державотворчих процесів в Україні. Все вищезазначене обумовлює актуальність дослідження щодо державного управління національним оборонно-промисловим комплексом.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, У ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ЦІЄЇ ПРОБЛЕМИ

Воєнно-технічними аспектами воєнної безпеки держави та проблемами системи формування державного оборонного замовлення займались наступні провідні вчені Чепков І.Б., Зубарєв В.В., Смірнов В.А., Ленський Л.М., Борохвостов І.В., Артюшенко А.А., Одноралов І.В., Пчелінцев С. М., Бадрак В., Михненко А., Ткач В. та ін. [1—5].

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

У даній статті автор ставить за ціль провести аналіз можливостей оборонно-промислового комплексу щодо забезпечення Збройних Сил України озброєнням та військової технікою.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Національна безпека України як стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства та держави від внутрішніх і зовнішніх загроз є необхідною умовою збереження та примноження духовних і матеріальних цінностей. Існування, самозбереження і прогресивний розвиток України як суверенної держави залежать від здійснення цілеспрямованої політики щодо захисту її національних інтересів [6].

Відповідно до Закону України "Про основи національної безпеки України" національні інтереси — життєво важливі матеріальні, інтелектуальні і духовні цінності Українського народу як носія суверенітету і єдиного джерела влади в Україні, визначальні потреби суспільства і держави, реалізація яких гарантує державний суверенітет України та її прогресивний розвиток. У Законі визначено, що однією з основних реальних та потенційних загроз національним інтересам України у воєнній сфері є небезпечне зниження рівня забезпечення військовою та спеціальною технікою та озброєнням нового покоління Збройних Сил України, інших військових формувань, що загрожує зниженням їх боєздатності; повільність у здійсненні та недостатнє фінансове забезпечення програм реформування Воєнної організації та оборонно-промислового комплексу України (ОПК) [6]. Реалії сьогодення вказують на те, що нівелювання загрози щодо небезпечного зниження рівня забезпечення військовою та спеціальною технікою та озброєнням нового покоління Збройних Сил України, інших військових формувань та реформування ОПК України призвело до можливості агресії сусідньої держави.

ОПК є фундаментом національної безпеки держави, оскільки він забезпечує Збройні Сили новітніми зразками озброєння, військової техніки і всім необхідним для виконання покладених на них завдань із забезпечення захисту інтересів держави. Від спроможностей підприємств промисловості України, її наукових установ та закладів залежать ті чи інші рішення, які приймаються щодо розробки нових або модернізації існуючих зразків (систем) озброєння та військової техніки. Для України підвищення ефективності діяльності ОПК є стратегічно важливим завданням [3; 6].

На теперішній час на вітчизняних підприємствах може бути виготовлена відносно незначна кількість основних видів потрібних ОВТ за замкненим циклом. Після подій, що відбулись у першому півріччі 2014 року можливості ОПК також зменшились:

по-перше, у зв'язку з приєднанням півострова Крим до складу Російської Федерації, а, відповідно, і втратою потужностей підприємств розташованих на даній території. На території Криму розташовані 13 об'єктів, що раніше входили до ДК "Укроборонпром". У таблиці 1 представлено сфери діяльності та розміщення вищезазначених підприємств.

по-друге, наслідки проведення антитерористичної операції також зменшують можливості ОПК України. Станом на вересень 2014 року список заводів, які припинили свою діяльність, складається з п'ятьох підприємств. Це Сніжнянський машинобудівний завод (м. Сніжне Донецької області), ЗАТ "Луганський патронний завод" (м. Луганськ), Державна акціонерна холдингова компанія "Топаз" (м. Донецьк), ВАТ "Юність" (м. Краснодон Луганської області), ВАТ "Завод "Точмаш" (Донецьк).

Розглянемо цінність та можливість даних підприємств. ВАТ "Юність" виробляє високо стабільні, особливо точні мікроміниатюрні герметичні реле від 2 грамів для спецтехніки авіаційної, аерокосмічної, ракетобудівної промисловості. Підприємство є монополістом в СНД із виробництва слабкострумових неполяризованих реле РПС 42 і РПС 43. ВАТ "Топаз" виробляє комплекси радіопригнічення ліній та управління авіацією в діапазонах частот 100—400 МГц і 960—1215 Гц (типу "Лиман"), а також сучасні радіолокаційні станції (типу "Кольчуга"). Понад 95 % продукції завод відправляє на експорт. Холдинг "Топаз" було засновано у 1996 році для створення замкнутого циклу розробки і виробництва сучасних зразків спеціальної радіоелектронної техніки. Крім базового підприємства "Топаз", у холдинг входять ВАТ "Спеціальне конструкторське бюро радіотехнічних приладів" і ВАТ "Граніт". Обидва вони — теж у Донецьку.

Серед решти держпідприємств ОПК в Луганській області: Луганський авіаційний ремонтний завод, Хімічне казенне об'єднання ім. Г.І. Петровського (м. Красний Луч), Рубіжанський казенний хімічний завод "Зоря" (м. Рубіжне); у Донецькій області основні: "Український державний науково-дослідний інститут конструкційних матеріалів "Прометей" (м. Маріуполь), Науково-дослідний інститут комплексної автоматизації (м. Донецьк), "Дослідно-конструкторське бюро "Промінь" (м. Донецьк) та ін.

Станом на 2013 рік особливо ефективно виконані роботи з модернізації літаків Міг-29, Су-25, Су-27, Л-39. Значно підвищені технічні характеристики озброєння, в

результаті проведення робіт по модернізації танків Т-64Б до виду танка Булат, бронетранспортерів БТР-70 до виду БТР-3. Добрі результати отримані при проведенні робіт по модернізації радіолокаційних засобів і командних пунктів ППО. При цьому забезпечена заміна аналогових систем на цифрові [4].

До числа нових зразків озброєння і військової техніки СВ, які відповідають умовам сучасного бою і створені останніми роками в Україні, можна віднести:

— танк "Оплот", БТР-4, автоматизовані системи управління зброєю, нові бойові модулі до легко-броньованої техніки, високоефективні засоби захисту, протитанкові високоточні керовані ракети "Комбат" і "Стугна", переносні протитанкові комплекси Стугна-П, Скіф і Корсар, 30-мм гармати ЗТМ-1, гранатомети і кулемети;

— нові РЛС "Пелікан", комплекс радіотехнічної розвідки "Кольчуга М", командні пункти управління ППО, комплекс РЕБ "Мандат", цифрові засоби зв'язку КХ і УКХ діапазонів, комплексний апаратний зв'язок "Світязь", високоточні боєприпаси "Квітник" для наземної артилерії, сучасні засоби захисту авіаційної техніки від ЗРК "Адрос";

— засоби супутникової навігації для наземної, авіаційної і морської техніки, нові військові вантажні автомобілі Краз, тренажери для авіаційної і бронетанкової техніки.

Розглянемо більш детально можливості ОПК України. Танкові і механізовані війська. ОПК України здатний забезпечити виробництво модернізованих танків "Булат" та нових танків "Оплот". При цьому танки будуть оснащені новими засобами захисту бронетехніки "Ніж", "Дуплет", керованим озброєнням і прицільними комплексами, оснащеними сучасними тепловізіонними прицільними комплексами. У боєкомплекти танків можуть бути поставлені танкові керовані ракети "Комбат".

ОПК України здатен виготовляти модернізовані бронетранспортери БТР-3Е1, нові бронетранспортери БТР-4м і модернізовані БМП-1. При цьому вказані БТР і БМП будуть оснащені сучасними засобами захисту від ракет і боєприпасів, новими 30-мм гарматами ЗТМ-1 і сучасними комплексами керованого озброєння з ПТР "Бар'єр". Окрему увагу слід приділити переносним ПТРК Стугна-П і Корсар, 7,62 і 12,7 мм кулеметам, новим видам стрілецької зброї. Для навчання персоналу ОПК України здатен експортувати комплексні тренажери танків, БМП і БТР.

Таблиця 1. Підприємства ОПК, що знаходяться на території Автономної Республіки Крим

Місцезнаходження	Назва підприємства	Сфера діяльності
м. Севастополь	1. Державне підприємство "Севастопольське авіаційне підприємство"	1. Сфера діяльності: капітальний ремонт вертольотів Ка-25, Ка-27, Мі-8, Мі-14, Мі-17 всіх модифікацій, їх агрегатів та обладнання; капітальний ремонт наземних засобів забезпечення польотів, зв'язку та навігації та ін.
	2. Державне підприємство "Центральне конструкторське бюро"Чорноморець"	2. Розробка конструкторсько-технологічної документації для проведення ремонту, переобладнання, модернізація кораблів і суден ВМС.
	3. Державне підприємство "Конструкторське бюро радіозв'язку"	3. Сфера діяльності: розробка і виготовлення систем радіозв'язку військового та цивільного призначення.
	4. Державне підприємство "Спеціальна виробничо-технічна база"Полум'я"	4. Підприємство спеціалізується у напрямі вибухопожежозахисту на кораблях флоту
м. Євпаторія	5. Державне підприємство "Євпаторійський авіаційний ремонтний завод"	5. Завод по ремонту і модернізації авіаційної техніки. Оперативне і періодичне технічне обслуговування за всіма формами регламенту ТО літаків Ан-12, Ан-24, Ан-26, Ан-32, Як-42. Капітальний ремонт літаків Бе-12. Капітальний ремонт агрегатів і обладнання літаків та ін.
м. Феодосія	6. Державне підприємство "Феодосійський оптичний завод"	6. Підприємство спеціалізується на виробництві спостережливих оптичних приладів, є виробником приладів спецпризначення для танків та ін.
	7. ВАТ "Феодосійська суднобудівна компанія "МОРЕ"	7. Підприємство спеціалізується на виробництві швидкісних кораблів і суден з динамічними принципами підтримки.
	8. Державне підприємство "Феодосійський судно механічний завод"	8. Основний вид діяльності заводу – ремонт кораблів та суден, систем та механізмів, суднових двигунів типу М500 та М 50.
	9. Державне підприємство "Конструкторсько-технологічне бюро "Судокомпозит"	9. Науково-технічна продукція суднобудівного та іншого призначення з полімерних композитних матеріалів. Виготовлення великогабаритних склопластикових конструкцій (кораблі, катери, моторні боти, кабіни для електровозів і тепловозів, цистерни).
	10. Державне підприємство "Науково-дослідний інститут аеропружних систем"	10. Сфера діяльності: розробка і виробництво парашутних систем різного призначення; розробка і виробництво повітроплавальних апаратів, які легше за повітря.
	11. Державне підприємство науково-дослідний центр "Вертоліт"	11. Сфера діяльності: переобладнання та випробування вертольотів.
	12. Державне підприємство "Склопластик"	12. Сфера діяльності: проектування і виробництво склопластикових суден (рятувальні шлюпки, катери) для військового, транспортного та риболовецького флоту; проектування та виробництво конструкцій із склопластику; ремонт корпусів суден
м. Сімферополь	13. Публічне акціонерне товариство "Завод Фіолент"	13. Сфера діяльності: системи управління корабельної автоматики; прецизійні електричні машини малої потужності

Артилерія. ОПК України має можливості виготовляти звукометричні комплекси артилерійської розвідки "Положення-2", комплекси радіолокацій "Мангуста"; автоматизовані машини управління вогнем артилерії "Оболонь"; модернізовані самохідні гаубиці 2С3м, 2С19м, що забезпечують автоматизацію наведення на ціль, підвищення прицільної скорострільності і точності стрільби модернізованих реактивних систем залпового вогню БМ-21 "Град"; високоточні керовані боєприпаси "Квітник" і високоточні міни "Навес".

ОПК також здатний в короткі терміни провести модернізацію СПТРК "Штурм-С", оснастивши комплекс новими керованими протитанковими ракетами "Бар'єр".

Підприємства промисловості здатні забезпечити постачання нових і модернізованих РЛС Пелікан, РЛС П-18, П-19, командних пунктів управління на основі сучасних АСУ і комп'ютерної техніки.

Серійну модернізацію вертольотів Мі-24, Мі-8 ОПК України може розпочати з 2014—2015 років. ОПК здатен виготовляти авіаційні тренажери вертольотів Мі-8. Найближчим часом будуть завершені роботи із створення тренажерів для вертольотів Мі-24.

Виконання завдань з переозброєння вимагає високого державного рівня планування, чіткої організації робіт, послідовності в діях і достатнього фінансового забезпечення.

Отже, до числа основних напрямів, які можуть забезпечити збільшення об'єму внутрішніх і зовнішніх замовлень підприємствам ОПК, підвищення якості продукції і розширення її номенклатури можна віднести:

— повне фінансове забезпечення затверджених Державних програм розвитку ОВТ, у тому числі міжнародних проектів;

— пріоритетне державне фінансування НДДКР для забезпечення створення нових зразків ОВТ для ЗС і розширення експорту озброєнь;

— впровадження сучасних технологій виробництва, у тому числі, шляхом закупівлі ліцензій і освоєння виробництва окремих зразків озброєння або підсистем;

— залучення іноземних компаній в українські кооперації з розроблення і виробництва ОВТ, що дозволить підвищити технічні характеристики нових зразків ОВТ і експортні можливості озброєння;

— розширення участі підприємств ОПК України в кооперациях по розробці і виробництву ОВТ, які проводяться іноземними компаніями (приклад, спільні проекти з Бельгією, Польщею);

— використання офсетних схем при закупівлях озброєння по імпорту для вирішення завдань створення нових технологій виробництва.

— забезпечення закупівлі озброєння по імпорту, виробництво якого в Україні з причин відсутності технологій не можливо [5]. Проте слід зауважити, що певні кроки у даному напрямі вже зроблені, а саме: у серпні 2014 року був розроблений та схвалений постановою Кабінету Міністрів України Проект Концепції Державної цільової науково-технічної програми імпортозаміщення в оборонно-промисловому комплексі на період до 2020 року. В якому зазначено, що пріоритетними напрямами імпортозаміщення у військовій сфері для ОПК України передбачається: створення та освоєння виробництва продукції критичного імпорту військового призначення і подвійного використання для поставки на експорт з паралельним або наступним прийняттям на озброєння ЗС України та інших військових формувань:

— бронетанкової, інженерної та іншої спеціальної техніки;

— літаків, гелікоптерів та безпілотних літаючих апаратів;

— кораблів, катерів та інших суден;

— ракетно-артилерійської зброї;

— систем протиповітряної оборони;

— радіолокаційних, оптикоелектронних та радіоелектронних систем;

— систем зв'язку;

— засобів радіоелектронної боротьби;

— систем розвідки;

— інтелектуальних систем керування;

— бортового обладнання рухомих об'єктів;

— систем наведення зброї;

— засобів ураження та високоточної зброї;

— боєприпасів та продукції спеціальної хімії;

— двигунів і силових установок спеціального призначення;

— виробів елементної бази електроніки;

— нових матеріалів та нових джерел енергії.

Наступним напрямом підвищення можливостей ОПК України є вирішення проблеми недостатнього фінансування. Необхідно відмітити, що Державна програма реформування і розвитку оборонно-промислового комплексу, що була розрахована на період до 2017 року передбачає необхідність вкладення більше 10 мільярдів гривен на модернізацію потужностей галузі. З цього ліміту більше 6,5 мільярдів планувалося передати на потреби ДК "Укроборонпром". При цьому з бюджету припускали виділити всього біля 3 мільярдів, інші засоби повинні були прийти за рахунок кредитів і приватних фінансових інвестицій, а також з продажу надлишків майна певних підприємств. Проте у зв'язку із складною ситуацією в країні цих грошей уряд надати не може. Тому концерн втрачає позиції на світовому експортному ринку озброєнь. Крім того, керівництво концерну прийняло рішення про необхідність реструктуризації більше 40 підприємств, на яких зупинено виробництво унаслідок недоцільності. Більшість підприємств концерну мають надмірні активи, у тому числі, землю, яку планувалося продати за 2,5 мільярда гривен. До тих пір, поки усі ці фінансові питання залишаються невирішеними, говорити про ефективну діяльність ОПК не можна [2].

Не менш істотною є і проблема державного оборонного замовлення. Витрати з бюджету на "оборонку" упродовж усіх років незалежності були досить невеликими. Приміром, у 2013 році вони склали близько 15 мільярдів гривен. Як наслідок, на розвиток ОВТ ЗСУ в 2012 році поступило всього 890 мільйонів гривен, в 2013 році — 685 мільйонів, а в 2014 році було заплановано всього 563 мільйони. Очевидно, що таких засобів катастрофічно мало для розвитку ОПК. На думку експертів, щоб підтримувати ЗС України в сучасному боєздатному стані, на них необхідно витрачати як мінімум 400—500 мільйонів доларів, і це тільки на закупівлю ОВТ. Крім того, для ефективного розвитку ОПК необхідно, щоб ДОЗ у декілька разів перевищував експорт [5].

Крім того, до зниження можливостей експорту ОПК України необхідно віднести припинення реалізації проектів спільного виробництва Ан-148/158, відновлення виробництва "Русланов" (Ан-124-100), продовження робіт за програмою будівництва військово-транспортних літаків Ан-70. Розрив співробітництва приведе до неможливості використання декількох верфей у Миколаєві для будівництва військових кораблів тяжкого класу.

Для підвищення можливостей ОПК України на сьогодні необхідно здійснити низку заходів та найближ-

чими роками головну увагу зосередити на продовженні ресурсів та модернізації наявних зразків ОВТ. Ремонтувати та модернізувати їх за рахунок установлення нових вузлів і агрегатів, які вироблятимуть в Україні або в її країнах-партнерах, зокрема з наближенням до стандартів НАТО, в першу чергу зразків ОВТ, які планується використовувати у складі багатонаціональних сил у спільних операціях з підтримки миру. Для ремонту цих зразків використовувати кошти, отримані від продажу надлишкових зразків ОВТ, а також запасних частин до зразків озброєння, що підлягатимуть утилізації. Модернізуючи основну номенклатуру зразків ОВТ, слід проаналізувати плани реформування ЗС України та вирішити питання з джерелами поповнення їх новими зразками ОВТ за різними варіантами й сценаріями розробка, виробництво, ремонт і модернізація певної номенклатури зразків ОВТ за замкненими циклами на підприємствах ОПК України. Також необхідно провести ревізію усіх підприємств ОПК України та оцінити їх можливості з виробництва, ремонту й модернізації озброєнь у найближчій перспективі. У зв'язку з тим, що чисельність зразків ОВТ окремих номенклатур після проведеного аналізу буде досить незначна, обміркувати та здійснити заходи зі створення відповідних об'єднань (баз, арсеналів) підприємств, організацій та наукових установ ОПК.

На сьогодні в межах ДК "Укроборонпром" створено дивізіони — за галузевим принципом. У цілому цей крок позитивний, однак досягти суттєвих результатів можна лише шляхом надання більших повноважень таким структурам, в тому числі, права формування внутрішньої кооперації та зовнішньоторговельної діяльності. Коли йдеться про внутрішню кооперацію, передусім це означає розвиток державно-приватного партнерства [7]. Сьогодні в Україні близько двох десятків приватних підприємств є цілком успішними на світовому ринку озброєнь. Дані підприємства здатні надати важливий імпульс у розвитку оборонних технологій. Йдеться про необхідність для України демонструвати в управлінні стратегічні підходи замість тактичних, спрямованих на вирішення тимчасових завдань. Водночас розпочати роботу у сфері реструктуризації підприємств та формування оновленого стану оборонних підприємств — компактних, маючих у складі модернізовані виробничі потужності для невеликих серій.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Отже, в ОПК України ще збереглися значні внутрішні резерви, науковий, виробничий та кадровий потенціали, які при здійсненні ефективної державної політики можуть і повинні бути використані для підвищення обороноздатності. Але без визначення стратегічних цілей, пріоритетних напрямів та основних завдань реформування і розвитку оборонно-промислового комплексу неможливо забезпечити його ефективну діяльність та управління. Також необхідно передбачити створення та виробництво цивільної продукції, в тому числі і імпортозаміщуючої. Без випуску продукції цивільного призначення на підприємствах оборонного сектору економіки, як свідчить міжнародний та вітчизняний досвід, практично неможливо забезпечити ритмічний сталий розвиток підприємств оборонно-промислового комплексу, оскільки державне оборонне замовлення є вкрай незначним, до того ж фінансування робіт з його виконання починає щорічно здійснюватися, як правило, з другого півріччя, а експорт продукції військового призначення постійно коливається і не забезпечує достатнє завантаження потужностей підприємств. Тому актуальним та нагальним питанням з метою підвищення ефективності використання науково-технічного і виробничого потенціалу оборонно-промислового комплексу є внесення змін до Закону України "Про особливості управління державною власністю в оборонно-промисловому комплексі".

Література:

1. Михненко А. Оборонный срез 2012. Экспортный срез украинской оборонки // Defence express. — 2013. — № 1—2. — С. 10—19.

2. Ткач В. Украина оружейная: цифры и тенденции // Defence express. — 2014. — № 1—2. — С. 5—10.

3. Теорія озброєння. Науково-технічні проблеми та завдання. Том 1. Воєнно-технічні аспекти воєнної безпеки держави: монографія / І.Б. Чепков, В.В. Зубарєв, О.О. Свергунов, Л.М. Ленський, В.О. Смірнов, О.В. Зубарєв, І.В. Борохвостов. — К.: Видавничий дім Дмитра Бураго. — 2014. — 432 с.

4. Бадрак В. Де і як шукати нові технології [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://cacds.org.ua/ru/comments/220

5. Артюшенко А.А. Проблеми системи формування державного оборонного замовлення / Артюшенко А.А., Одноралов І.В., Пчелінцев С.М., Чепков І.Б., Борохвостов І.В. // Наука і оборона. — 2013. — № 1. — С. 58—63.

6. Закон України "Про основи національної безпеки України".

7. Статут Державного концерну "Укроборонпром": Постанова Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 р. № 993 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: / http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993-2011-%D0%BF

References:

1. Myhnenko, A. (2013), "Defensive cut 2012. Export cut of Ukrainian defence", Defence express, Kyiv, vol. 1—2, pp. 10—19.

2. Tkach, V. (2014), "Ukraine gun: numbers and tendencies", Defence express, Kyiv, vol. 1—2, pp. 5—10.

3. Chepkov, I.V. Zubarev, V.V. Svergunov, O.O. and Lenskiy, L.M. (2014), "Theory of armament. Scientific and technical problems and tasks. Military-technical aspects of military safety of the state: monograph", Vydavnichiy dim Dmytra Burago, Kyiv, vol. 1, pp. 432.

4. Badrak, V. (2014), "Where and how to search new technologies", available at: http://cacds.org.ua/ru/comments/ 220 (Accessed 26 December 2014).

5. Artushenko, A.A. Odnoralov, I.V. Pchelincev, S.M. Chepkov, I.V. and Borohvostov, I.V. (2013), "Problems of the system of forming of government defensive order", Nauka y oborona, Kyiv, vol. 1, pp. 58—63.

6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine "About bases of national safety of Ukraine", available at: http://zakon 4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17 (Accessed 30 December 2014).

7. Cabinet of Ministers of Ukraine (2011), "Regulations of the State business concern Ukroboronprom", available at: http://zakon 2.rada.gov.ua/laws/show/993-2011-%D0% of BF (Accessed 30 December 2014).

Стаття надійшла до редакції 30.12.2014 р.